



„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije 1.50 za tri mesece . . . 3.—, 4.50 za pol leta . . . 6.—, 9.— za vse leto . . . 12.—, 14.—
 Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javno zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnštvo** ulica Molino picolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprište reklama cije se prate pošiljajo.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinosti je moč.“

O šolstvu v Istri

pregovoril je poslanec prof. M. Mandić v III. seji, dež zbornice istrskega dne 15. jan. 1896 nastopno:

Hotel sem izprostiti besedo že pri drugi točki poročila šolskega odbora za leto 1893. Ali da ne govorim dvakrat o istem predmetu, hočem označiti naše stališče proti obračunu šolskega zaklada za leto 1893 in hočem obrazložiti vzroke, zakaj nismo glasovali za ta obračun in zakaj nočemo glasovati za obračun šolskega zaklada za leto 1894.

Prinosi države, dežele in davkoplačevalcev so ogromni in vspehi ne odgovarjajo tolikim žrtvam. Vselej, pri vsakem proračunu, smo mi naglašali te nevspehe, akopram se žrtvujejo tolike svote. Razlogi naši so še vedno isti, torej ne ostane drugega nego da jih ponovim.

V Istri je za šolo sposobnih otrok okolo 42.000, a obiskuje jih šolo le okolo 22.000, torej je okolo 44% otrok dolžnih obiskovati šolo, ki je faktično ne obiskujejo, ker je nimajo. Ta odstotek pričča žalobno na sramoto 19. stoletja, da je naša dežela med onimi, kjer se šola obiskuje najslabje. Ali kar je najbolj žalostno, je to, da so to naši otroci, ki ne obiskujejo šole in sicer za to, ker je nimajo. To so torej večinoma slov. in hrvaški otroci. Ali, kar je še hujše, tudi tam, kjer so šole, ni takega vspeha, kakor v drugih deželah, n. pr. na Goriškem in v Trstu. Saj so se čule pritožbe tudi od vaše strani, gospóda večine, da celó mestne šole so ali slabo obiskovane, ali imajo slabe vspehe. Ako je torej po mestih vspeh slab, koliko slabši mora biti na kmetih, kjer imajo otroci daleč v

šolo, slaba pota, slaba vremena, nedostatno obleko, dostikrat celó slabo hrano. Nevspeh provzročuje še drug činitelj, ki je pri nas zeló važen — in to je tuji jezik, ki se vsiljuje v kmetakih šolah. Kjer le morejo nastajajo šolske oblasti, da v čisto slovenske ali hrvaške šole urivajo italijanski in, kjer tega ne morejo, nemški jezik. Kjer je le par italijanskih otrok, treba, da bode šola italijanska, ako je tam tudi sto hrvaških otrok. Tu so agitaciji široma odprta vrata, a tudi drugim stvarim, ki ne spadajo v šolo.

Za to imamo dokazov iz stare in nove istrske šolske zgodovine. Nepovoljnega vspeha krivo je tudi preveliko število decz, ki pripada na deželi jedni učiteljski sili: po 100 do 150 otrok; in tu je učitelj obvezan biti učitelj kakor najzadnji delavec od jutra skoro do večera. Še pregledati in urediti toliko otrok je teško. To je torej tudi jeden vzrokov. Še v tem, takozvanem glavnem mestu ni pravega vspeha. V Porečini nimamo ni jedne ljudske cele. čeravno je po vaši statistiki toliko našega naróda, da bi ne zadostovalo 10 ljudskih šol. Tu je nekoliko posilnih pomožnih šol, kjer se za to žrtvujejo nekateri duhovniki pod firmo prostega časa (Živil!) Ako bi tudi bilo tu kaj hrvaških šol, bilo bi zlo za nas, ker je nadzornik mož, ki ne pozna našega jezika. Vsako leto se tukaj tožimo o teh stvareh, kako bi bilo odpraviti to zlo, ali to se nikoli ne uvaža. Naš glas je glas vpijočega v puščavi! (Tako je! Živio!)

„Velmožni“ in „velmočni“ Italijani.

Ako motrimó dogodke v daljni Afriki (o katerih pravi podobni menda niti pojma nimamo) in

iste primerjamo z dogodki — v avstrijskem Primorju, tedaj nam je možno napraviti si sliko o vsemožnosti in vsemoči krilate Italije. Ondi v Afriki mizerija, kakoršni ni primere, v Italiji mizerija, kakoršni menda tudi ni primere, in tukaj — v naši Avstriji nadutost italijanska, kakoršni tudi ni primere!

Slepilci imajo baje to navado, ali kakor bi rekli, potrebo, da zavest o svoji pravi revščini pokrivajo samohvalivim vedenjem in visokoletečimi frazami v besedi in dejanju. Mi nočemo naravnost dajati naši italijanski gospódi v avstrijskem Primorju gorenjega naslova, toda svet naj sodi sam njihovo „poštenje“, koje čutimo najbolje ni primorski Slovani Avstrije. Mi Slovani Avstrije, kot pravi in zvesti podaniki monarhije, moramo mirno prenašati vsakojakih kozolcev neodrešenih mogotcev, pred vsem pa bi hoteli ta gospóda, da ne mi, zvesti Avstrijci, smo gospodarji na avstrijskih tleh, marveč oni, ki škilijo neprestane v ono stran črnožoltih kolov.

To je že nekaj tako orjaškega v predrznosti italijansko-neodrešene nature, da bi človek rajše, nego se smijal, posegel po tem in onem in stvarno dokazal zmoto, v kateri se nahaja rokovojač, smatrajoči tvoje za svoje. A potrpljenje mora imeti, kdor je trezen, in treznim je treba biti nam, katerim se bode smijati poslednjim. . .

To pa je težko — p o b a l i n s k o izzivanje od strani onih neodrešencev, katerim smo mi Slovani na poti pri izvrševanju njihove nakane, pritira lahko človeka do strajnosti in kdo ve, ako bi Slovenci v Primorju ne bili previdniši in razumnši, nego so Italijanaši in njihovi podpihivalci

PODLISTEK.

Kamniško pismo.

XIII.

Gospod urednik! Post festum sicer, vendar še v prosincu, trkam na Vaše duri in Vam želim srečno novo leto! — Izvestno vtaknete moje voščilo za tablo, v spomin na svojega satiričnega prijatelja in s tem se mi že v naprej prikupite.

Nekaj malega gradiva se je mej tem že zopet nabralo za „Kamniško pismo“, čeravno se nabira tako počasi, kakor snežnica v pogorju, kadar jo lovi na vroči svoj jezik žejni turist. A bolje malo nego nič in četudi življenje v Kamniku v sedanjih dneh le bolj životari — „živi“ vendar-le!

Včasih je človek skoro malo v zadregi radi snovi in tu in tam sem čul že vprašati, čemu pišem „Kamniška pisma“ in čemu celó v primorski list — — Hm! tu je odgovor težak, morda bode loži čez nekaj let, ko se bode povpraševalo po teh naivnih, priprosto-srboritih „pismih“ znabiti celó od strani mojih „najboljših“ prijateljev; — tempora mutantur!

Torej k stvari! Zabeležka vredno je, da je mesto kamniško zopet za jeden okrasek na boljem: nov in drag most prepenja šegavo Bistrico, ob čije izviri je sanjala genijalna lastavica Márica lansko leto tako krasno o doseženem idealu Barčičeve ljube, da mi še danes zveni po ušesih mična povest in si želim, in z menoj slednji prijatelj žen-ke naše Muze, da bi nas divno-interesantna heroina ženskega peresa še prav dostikrat počastila svojim posetom in z rajskimi hipi, kakoršne smo uživali lani v njeni jasni navzočnosti.

Oj pridite prav gotovo letos zopet in z Vami armada Vaših somišljenikov! Kamnik je kraj za take ljudi in njegovo lice je še jasneje, kadar ga osrečuje navzočnost njihova. In kadar bodete glasno zgolež hiteli čez novi most, ne bode se Vam bati, da se pod Vami utrga, moč a n je dovolj in tudi črez ograjo ne prekucne se nikdo, ker v i s o k a je dovolj, baš toliko, da se komodno lahko pogleda na krasne naše gore in proti izviri Bistrice. . .

Nu, poleg novega mostu imamo tudi novega deželnega poslanca in — novo Čitalnico. Gledé prvega Vam je itak že znano, kako je stvar bila — izvoljen je bil. A gledé Čitalnice je nekoliko zagonetke v mojih besedah in to je treba razložiti. V osodepolni noči rinil je namreč potres neusmiljeno v hišo, kjer žije živozakopana Čitalnica svoje dni in sanja o lepših, ki — so bili. Poleg materijalnih razpoklin, katere jej je prizadejala minula éra, prišle so še opasne razpokline v zidovju njenega doma in te bi bile skoro postale osodepolne za obstanek tega starega društva. „Odbor potresnega leta“ sme si šteti v čast, da je — začasno vsaj — rešil društvo pretečega poloma in da ni že brez doma. Kako bode v bodoče, tega ne znamo, a sluti se, da je v novi éri zopet nekaj src, ki ne bijejo baš preglasno za obstoj društva in njegov namen.

Toda še nekaj novega, zelo važnega imam zabeležiti, gospod urednik Narodni dom — pardon! — „K a t o l i š k i d o m“ smo dobili v Kamnik. Čudili se bodete morda tej novici in si mislili, od kod med katoličani katoliški dom, vsaj ima vsakdo svoj dom doma, in katoličani smo eo ipso vsi. Toda Vam, gospod urednik, ni znano, da sloven-

ski brezverci na Kranjskem puncto ajdovščine ne zaostajajo več dosti za — Zulukafri, kajti, ako že niso črni od zunaj, so pa črni znotraj, to je na duši in to je še mnogo gorje! Od tod potreba zavoda, ki naj postane med nami to, kar so misijonski zavodi med — divjaki. O „brezdomovnicah“ poslej, vsaj pri nas, izvestno ne bode več toliko nepotrebne govorenja, kajti krasni napis nad zavodom pouči poslej vsakogar, kam se mu je zateči, ako nima doma. In napis, ta je zares tako krasen, da lepšega ni v vsem Kamniku in tudi v Ljubljani ne. Tabla je dolga ravno 6 met. 73 cm., črke, bele sè zlatim obrobkom — papeževe barve — visoke so po 50 cm. vsaka in dvajset jih je. Tudi prostor ima jako lep in eleganten. Šestnajst časopisov in mnogo poučnih knjig premore duševno gospodarstvo društva. Samo Vašega lista pogrešam notri, gospod urednik, ne vem kako je to; saj vendar niste tako „hudi“, kot je n. pr. „Slovenski Narod“; nasprotno, kakor doznam iz Vašega programa lista, hoče isti delati vso čast svojemu naslovu — — edinosti, edinosti nam je treba! Vsevečni Vas blagoslovi pri Vaši nameri, zjediniti v jeden tabor lasajoči se narod. Pretiravanja — pretiravanja na vsako stran — ogibati se, pristno, četudi o jstro resnico govoriti v blagi, nežaljivi obliki, to je menda Vaš program, ako se ne motim in verujte mi, da morete in morate doseči svoj cilj. Ko sem zagledal Vaš preporojeni list, verujte mi, prijelo me je tako navdušenje, da bi Vam bil napisal slavnostno ódo v vročih ditirambah — a ker nimam niti toliko pesniške zmožnosti, da bi spisal „kralj Matjaža“ za priprosto ljudstvo, moral sem klaverno opustiti svojo namerovano proslavljevalno nameró! In veste

zunaj in znotraj Avstrije, do česa bi bilo že prišlo! In tega se moramo izogibati, ako hočemo dokazati, da smo — ne boječi, Bog tega ne zadeni! — marveč inteligentniši od onih, ki si domišljajo, da stoje duševno za nebo visoko nad nami. Mi moramo svoje sedanje stališče natančno poznati in zmerno in pokojno postopanje smatrati za najgotoveje sredstvo za podlago k dosegu velikega našega cilja. Prav gotovo se časi obrnejo nam na bolje, saj nam to dokazuje že divje in nervozno kretanje ljudij, ki si v svoji domišljivosti, bližajoči se propasti, ne morejo več pomagati drugače, nego s sredstvi, ki so najmanj dostojni razumnih in svoje stvari gotovih bojevnikov. Ako bi Italijanaši zamogli biti mirni v pogledu svoje iredentovske politike, ako bi oni ne znali, da gre njihova stvar pod nič, zelo pod nič, in da je ves njih vriš le prazen grom brez haska, tedaj bi gotovo nastopali samozavestniši in sredstvi, dostojnišimi resnične inteligence, nego se to godi sedaj. Oni znajo dobro, da je vsak surov pojav nasproti nam in našim zastopnikom, vsako krvavo žaljenje naše narodnosti, živa zaušnica njim samim in velik korak nazadovanja njihove stvari — zatoraj hočejo še v poslednjem hipu slovesa svoje slave in gospodstva v Avstriji uprav besno popadati okoli sebe, grizti in zbadati: to so zadnji napori obnemoglega leva.

Da ne ostane samovlastno krčenje avstrijskih zakonov in psovanje najsvetejših pravic potrpežljive Avstrije brezi kazni za nje, to jim je dobro znano, radi tega hočejo pred odhodom svojim od tu pustiti umazan spomin na dobo svojega vladarstva. Toda Avstrija je prebolela še hujih udarcev in ni poginila radi tega, in mi, njeni Slovani, jim ohranimo baš toliko spomina v svojih srcih, kakor na — lanski sneg!

Radi tega bi si lahko prihranili to zabavo, dostojno lačnih fakinov, ako bi bili pri zdravi pameti! Vsaj zavest o odnošajih usmiljenja vredne „odrešene“ domovine njihove in zavest, da ni baš častno za nobenega Italijana, kar se je dogodilo ondi doli v „raju“ in se še dogaja, bi jih morala napolnjevati s takim sramom, da bi se morali poskriti v najtemniše kote.

Nas pa tolaži neizmerno ravno ta njihova duševna revščina, ker nam govori zdravi razum, da narod s tako podlago, kot je italijanska gospodarska podlaga, ne more dolgo ukazovati drugim in naj si išče zaslombe kjer koli hoče. Naša ljuba Avstrija je tujim prihajajem od juga zares vedno dobra bila le v toliko, da so se ob njeni dobroti gmotno okoristili in jo izmozgavali, v zahvalo pa so jo zasramovali, kakor zasramuje

kaj sem opazil pri Vašem novem listu? Nekaki pravi feljton. To je vrlo! Podlistek boji kratek, za jeden- k večjemu dvakrat in gibčen, ne težak! Le tistih dolgih morskih kač, ki se leno plazijo v brezštevilnih nadaljevanjih, tega nikar, to ni za dnevniki! Pa še nekaj, naturalizma se odločno ogibajte v podlistkih — ta umazana spaka ni za nas, zdravo še in sveže ljudstvo. V krvi je mnogo umazanega, zatorej se je treba ogibati. Veliko nevolje bi vzbudilo v našem nepokvarjenem narodu, ako bi naši pisatelji zašli v mlakužo naturalizma, misleči, da so radi tega — moderni; ka-li? Naturalizem je potuha umetnikom in opora moralno, oziroma estetično pokvarjenim duhom, ki trhllost svojega propalega genija skrivajo za hrbet gnile materije. Obžalovati je, da je naš „Zvon“ nekako nastopil pot „okoli svinjaka“ in ostavil stezo jasne idealnosti, ki blaži duh in srce**. S takimi rečmi se ne prikupi zdravo-čutečim ljudem in si utegne celo škodovati v nekem drugem pogledu. Torej:

Nazaj, nazaj v deželo svet o!

kakor pravi naš starosta Stitar in ne naprej po blatu!

„Čegar Muza valja se po blatu“

ali kako že steji v Omokavzarju in Ušperni?

*) Drugi trdijo nasprotno. Vidite, koliko različnih menenj in — ukusov je celo med pestjo Slovencev. Siromašni slovenski urednik ni storil nikdar prav, naj je že ukrenil tako ali tako. Pri tem pa je najlepša ta, da se ravno najostriši grajalci, pozvani, naj nam vendar enkrat pekažejo sami, kako treba pisati za list, hitro izgovarjajo: da „načeloma“ ne sodelujejo pri javnih listih. Zato pa smo sklenili ravnati se proti takim kritikastrom po laškem reku: Non te curar de lor ma guarda e passa. Uredništvo „Edinosti“.)

**) O tem vprašanju imamo na razpolago par prav, katere priobčimo čim prej — sine ira et studio. Op. uredništva.

nehvaležen berač onega, ki mu je dal kos kruha, da ni poginil lakote. Ako bi Avstrija hotela — povračati zlo z zlim, nastalo bi za lačne laške dninarje vprašanje, kje si skuhati polente?!

Skrajni čas bi že bil, da vlada avstrijska pokaže, kdo je gospodar v njenih mejah in kdo najemnik! Vsako potrpljenje imej svoje meje in dolžnost vsacega zvestega Avstrijca, vzlasti pa narodnih zastopnikov je, kar najvztrajneje delati na to, da se tej tuji, veleprenapuhneni gospodi dokaže puhla navideznost njihove vsemožnosti in vsemoči v naši domovini. F.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 19. januarja. 1896.

Deželni zbori. Včerajšnja, druga, seja deželnega zbora tržaškega se je zaključila predčasno; vzrok zaključku pa je bil zopet značilen za vprašanje: kam jadramo?! Na kratko povedano: imeli smo zopet iredentovsko demonstracijo, kakoršne so toli pribljubljene pri izvestnih vročekrvnih poslanih iz večine našega deželnega zbora. Razvoj seje je bil nastopni.

Deželni glavar je otvoril sejo ob 7^{1/4}, uri zvečer, navzočih je bilo 28 poslancev. Poročevalec dr. Dompieri je prečital poročilo deželnega odbora, katero toži, da sta le dva zakonska načrta zadobila cesarsko potrjenje: o pravu lova in pa o obdačevanju žganih pijač. Poročilo pravi nadalje, da je deželni odbor, sodeči potem, kakor je vlada rešila zakoski načrt za osnovo novih zemljiških knjig, prišel do spoznanja, da ne kaže drugega nego opustiti to stvar. (Gospoda so hoteli proglašiti slovenski jezik brezpravnim tudi pri zemljiški knjigi. Op. ur.) Potem naznanja poročilo, da se zopet predlože deželnemu zboru: načrt o ognjegasni policiji, razni sklepi računov, peticije radi železniških zvez, radi sezidanja justične palače, radi italijanskega vseučilišča itd. Slednjič da se ponovi predlog, da naj se vodstvo matic izroči občinskim organom kot zastopnikom državnih oblastij. (Gospoda se najbrže niso učili zemljepisja, zbok česar ne vedo, da Trst leži v Avstriji in ne na Ogerskem. Op. stavčeva.)

Poročilo in predlogi deželnega odbora so se odobrili brez razprave, istotako sklepni račun deželnega šolskega zaklada za leto 1895.

Poslanec Benussi je interpeloval deželnega glavarja, da-li je res, kar je stalo v listu „N. Fr. Presse“, da so namreč zastopniki okolice doposlali predsedništvu izjavo, da se ne morejo

Tamkaj doli za svinjakom,
Kjer te jaz najrajši čakam,
Tam, tam, tam...

Toda to so moji privatni nazori, s katerimi strinjati se nikogar ne silim. Z veseljem pak ostane, ako „Edinosti“ podlistek ne krene taka pota,
Vaš prijatelj

Vinko Dobrin.

Obnarodimo še nekaj.

Tega nekada ni bilo! In vrlo naš „Ljubljanski Zvon“, ki je še prinašal na jatuicah 10. in 11. svojega snopiča od 1895. leta narodno pripoved: „O fantu, ki je ovce pasel“ prav v takošnej slovenščini, kakoršna se nikder ne govori in kakoršne ne bi smeli pisati, prinesel je med drugim v dvanajstjej svojej številki od istega

*) Le tako dalje, vrlo „Ljubljanski Zvon“. Prebravši znamenito razpravo dičnega našega starine, preosvečenega oca Ladislava: „Priložaj sedanjega časa“, obnarodovano „Slovenskim Glasnikom“ v št. 89. in 134. od 1862. leta, otreseš se popolnoma i tujepašnega prislovnega deleža na „č“ — (saj je prislovni tak deležnik na „č“ u nas, kakor je tudi v poljščini in ruščini, prav za prav le pridevnik) — in tvoja pisava bode uzorom marsikakemu drugemu listu. Prinašaj krepke, npravno zdrave povesti iz domačega življenja za mladino, oziraj se, kakor do sedaj, na vse posestrimske slovanske zemlje, a ne pozabi razveseliti vsaj ogni tanto una volta, kakor nisi ni dosedaj pozabljal, i starejših svojih štovateljev znanstvenoj kakoj monografij. kakoršne so bile na pr. Fran Levstikove, ali uže imenovane našega oca Ladislava, ali veleučnega drugega našega oca Stanislava, ali sedanjega urednika tvojega itd., prinesi nam na pr. kako razpravo v besedah: kakor, ko, kot, nego, no, od itd., da ne bomo brali vsak dan v raznih naših listih takih le nepravilnostij: „Sosedov sin je tako velik ko naš (vmesto: kakor), — na Hrvaškem vlada v marsikakem oziru še večji nered, kakor na Ogerskem (vmesto: nego), — če dokazuje „Slovenec“, da smo še hujši kakor framazoni (vmesto: nego framazoni, ali pa: od framazonov), nas to prav nič ne briga, c. kr. okrožno kakor, ali kot trgovinsko sodišče (vmesto: c. kr. okrožno in trgovinsko sodišče, saj besede kot še sploh v

udeležiti razprav deželnega zbora iz tega vzroka, ker se jim omejuje svoboda govora in jim ie onemogočeno parlamentarno delovanje. Deželni glavar je odgovoril v soglasju z resnico, da letos ni dobil nikake izjave; lansko leto pač, letos pa ne. Posl. Benussi je menil potem, da naj bi se poslal popravek imenovanemu listu, odstopil pa je potem od svojega predloga, ko je deželni glavar stvar pojasnil še bolj podrobno. — Peticija pedagoškiško-didaktičkega društva se je izročila deželnemu odboru v poročanje in sta se potem brez razprave odobrila proračun deželnega šolskega zaklada za leto 1896. in pa sklepni račun zemljiško-odveznega zaklada za minolo leto.

Pri naslednji povsem nedolžni točki prišlo je presenečenje: več poslancev je demonstrativno ostavilo dvorano med ploskanjem in odobravanjem na galeriji, ki je bila že poprej obveščena o tej demonstraciji. Ako povemo, da so na galeriji kričali: „Evviva Baratieri, evviva Galliano“, ter odhajajočim poslancem „bravi, bravi!“ — uganili so menda naši čitatelji, da demonstracija ni bila baš avstrijske nravi. Stvar je bila namreč takale. Posl. Spadoni, Raskovich in družba so hoteli, da naj deželni zbor priredi ovacijo italijanski vojski v Afriki s tem, da izrazi svojo prisrčno željo, da si italijanska vojska v Eritreji skoro pribori sijajno zmago. Ker pa deželni glavar v zmislu poslovnega reda ni mogel privoliti v tak predlog, uprizorili so v svojem „patrijotiskem“ čutu užaljeni poslanci demonstracijo z odhodom iz dvorane; zbornica je postala nesklepčna — na kar je deželnega glavarja opozoril najbistriši med vsemi poslanci: naš stari prijatelj Burgstaller — in tako je za ta dan dovršil deželni zbor tržaški svoje plodonosno delo za javni blagor. O tem dogodku pride sevela v svet še mnogokateri komentar.

V deželnem zboru kranjskem je poročal posl. Klun o proračunu normalno šolskega zaklada za leto 1896. Potrebščina znaša 359.775 gl. in je narasla v primeri z lanskim letom za 7298 gl. Po primerni pritožbi posl. Schafferja radi neprimornih prostorov, v katerih je nastanjen veliki gimnazij v Ljubljani, odgovoril je deželni predsednik Hein, da se najbrže že letos prične zidanje novega poslopja. — Posl. Povše je poročal o proračunu deželne sadjarske in poljedelske šole na Grmu. Potrebščina znaša 18.083 gl. Po kratki razpravi se je odobril proračun. Potem so sledila poročila o raznih prošnjah za podpore. O poročilu posl. Povšeta o povspesevanju vinogradarstva na Kranjskem se je vnela precej razsežna razprava,

leta ne samo razkaz: „Groga“ od 715. do 736. in od 738. do 744. strani, nego tudi svoj program za 1896. leto tako pisauo, kakor da bi mu jaz kazalcem svojim na strani stal.*) Take hvale dostojen je za vabilo na naročbo tudi poslednji list krepkega našega „Slovenskega pravnika“.

Prost hvastavec*) bi jaz bil, ako bi hotel take uspehe pripisavati svojej razpravi. Omenil sem v istej takoj početkom, da imamo med našimi pisatelji jako častnih, vse hvale dostojnih izjem, saj na ona načela, o katerih sem jaz pisal, mora priti vsakdo, ki naravno misli, a laskati si vendarle mogo, da je i moja razpravica uže nekaj pripomogla i da še dokaj pomore pravilnejšemu pisanju veličajnega našega jezika. Gutta cavat lapidem non vi, red saepe cadendo!

(Dalje prih.)

narodu ni), — do kedaj bo vlada Badenijeva, ki je ko svoje geslo izjavila pravičnost (vmesto: ki je svojim geslom izjavila pravičnost) še trpela krivice, ki se godé sloveskemu narodu v Nemškem Gradci, — prej, ko (vmesto: no) sem prvič stopil pred kip, prevzela me je njih lepota. — kakor hitro. ali: brž kakor (vmesto: čem) je bil zakon redno razglašen, veže vse državljanee, — gosp. I. I. je bil kot K. M. junak od nog do glave (vmesto: g. I. I., predstavlja je K. M. je bil junak od nog do glave), — kot samcu (vmesto: njemu, samcu,) je delalo življenje mnogo neprijetnostij, — Istra je poznana kot siromašna zemlja (vmesto: za siromašno zemljo, ali pa: siromašnoj zemljoj, ali: znano je, da je Isra siromašna zemlja, — Zora vdova Brestovka (Brestočevka) rojena Škočirjeva, ko t mati in varihinja (vmesto: Z. v. B. roj. Š., mati in varihinja) in Krešemir Zabukovec kot privarih (vmesto: Kr. Zab., privarih) ml. Vladka Mirkovića Brestovca itd., torej dulce et utile, — in tebe se okleno i mladi i stari, če prav i ne boš še prinašal svetlopisnih snemkov, več ali menj ponesrečenih.

*) Navadno pišemo besede, od zlagolov izvedene, ki pomenjajo nekaj aktivnega z v, na pr. zmagavec, požigavec, razgrajavec, bravec, izdajavec, delavec itd., one, ki pomenjajo nekaj pasivnega, pa z l, na pr. pogorelec, zbesnelec, ovenelec, osamelec, osivelec, preslepelec itd., izjem je pa i tu, na pr. strelec, šilec, prelec, stradalec itd.

katero so se udeležili razni poslanci. Iz deželnega zaklada se je dovolilo v to svrbo za leto 1896 26.100 gl. Deželnemu odboru sti se odstopili prošnja županstev Borovnica in Preserja za nameščenje živinozdravnika v Borovnici in prošnja občin Črni vrh, Godovič, Spodnja Idrija in Idrija, da se mitnica na Colu zopet preloži na dosodanje mesto.

Državni zbor se snide zopet najbrže dne 10. februarja. Listi poročajo, da ministerski predsednik takoj v prvi seji predloži in utemelji svoj načrt za volilno preosnovo in pa predloge za uravnanje plač državnih uradnikov ter službeno pragmatiko.

Demonstracije v Pragi. Včeraj je bil v Pragi shod onih, ki so brez dela. Sešlo se jih je kakih 3000. Zborovanje je bilo viharno in tudi po zborovanju vršile so se demonstracije po ulicah praških, zlasti pred ravnateljstvom policije. Redarji so napravili zopet mir in so zaprli tri osebe.

Odškodnina za kazni — po nedolžnem prestano. Državno sodišče na Dunaju bavilo se je dne 16. t. m. z jako zanimivim predmetom. Dninar Raus je tožil ministerstvo pravosodja zaradi odškodnine za kazni, katero je bil prestal po nedolžnem. Evo na kratko povoda tej razpravi in razsodbe: Dne 19. septembra 1894. leta obsodilo je okrožno sodišče v Plznu 19letnega dninarja Antona Rausa na tri mesece teške ječe zaradi teškega telesnega poškodovanja, storjenega na škodo nekega orožnika. Obsojeni Anton Raus, da-si nekriv, vsprejel je kazni, toda njegov oče uložil je pri višem deželnem sodišču v Pragi prošnjo, da naj bi se uvedla nova preiskava, ker je bil njegov sin obsojen po nedolžnem. Ta prošnja imela je dovoljen vpeh, kajti pri drugi razpravi pred okrožnim sodiščem v Plznu dne 9. aprila 1895. leta bil je Anton Raus rešen obtožbe, ker obtožba sama ni mogla dokazati objektivnega dejstva. Med tem je bil Raus seveda že dovršil prej naloženo kazni, bil je tri mesece po nedolžnem v ječi. Na temelju zakona z dne 16. marca 1892. tožil je na to Raus ministerstvo pravosodja, da mu plača primerno odškodnino za dōbo od 28. avgusta do 1. decembra 1894., v kateri dōbi je sedel po nekrivem v preiskovalnem zaporu in dovršil tudi prisojeno mu kazni. Raus je zahteval 339 gl. odškodnine na izgubljenem zaslužku in 300 gl. odškodnine za sramoto. Ministerstvo pravosodja pa je priznalo Rausu le 87 gl. 60 nč. odškodnine na izgubljenem zaslužku, vsa druga zahtevanja odklonilo je, češ, da v tem slučaju ne gre za zahtevo, pripadajočo zasebnemu pravu, ampak da gre za javno pravno stvar. Raus se je proti tej razsodbi ministerstva pravosodja pritožil pri državnem sodišču. Le-to je razglasilo svojo razsodbo o tej stvari dne 18. t. m. Razsodilo je, da mora državni erar, odnosno ministerstvo pravosodja plačati Rausu razven že prisojenih 87 gl. 60 nč. še 12 gl. 40 nč. (!) in to v štirinajstih dneh, pod grožnjo ovršbe ministerstvu. Bistveno utemeljuje državno sodišče svojo razsodbo tako-le: V zakonu ni utemeljena zahteva tožiteljeva za odškodnino na izgubljenem zaslužku za dōbo preiskovalnega zavora, še manj pa je v zakonu utemeljena kakšna odškodnina za prestano sramoto. Pač pa mora se izplačati tožitelju 12 gl. 40 nč. kot odškodnino za izgubljeni zaslužek po prestani kazni (!). — Brez komentarja!

Italija v Afriki. Naše včerajšnje domnevanje potrjujejo današnja poročila iz Eritreje: preklicujejo namreč vest, da bi se Menelik hotel pogajati z Baratierijem glede miru. Italijani namreč kaj radi govore o tem — česar si želé in zato so skromno svojo željo, da bi se Menelik globoko poklonil slavnemu Baratieriju, izjavili kar naravnost v obliki — dejstva. Kako malo pa se boji Menelik Italijanov, in kakó malo mu je do miru žnjimi, o tem naj služi v dokaz dejstvo, o katerem poročajo Londonske „Times“, resnoben, svetovnoznani list. Ta časopis javlja, da je Menelik poveril ras Mangaši vladarstvo nad pokrajino Tigré, ras Aluli pa vladarstvo nad pokrajina Seraè in Hamasen.

Iz Rima javljajo, da so poslednje slabe vesti iz Eritreje provzročile med ljudstvom v Rimu toliko razburjenost, da je vojno ministerstvo ukazalo prefektom, naj odredijo vse potrebno, da preprečijo morebitne demonstracije, sovražne vladi. Vojno ministerstvo italijansko je doznalo, da so došla Meneliku nekaka pisma v roke, ki jih je pisal ras

Makonnen Baratieriju. Ta pisma da zeló kompromitujejo ras Makonnena in nekatere druge načelnike, ker kažejo na neko namerovano izdajstvo.

O gibanju italijanske vojske ni slišati drugega, nego da so vojaki, katere je doposlala vlada v pomnožitev vojske, dospeli v Adigrat in pa da vso vojsko prešinja, kakor po navadi, „izboren duh“.

Različne vesti.

O „dogodku“ v sinočni seji deželnega zbora tržaškega. Na drugem mestu poročamo, kako so sinoč deželni poslanci tržaški Spadoni, Rascovich in tovariši hoteli vprizoriti nekako ovacijo „slavnemu“ generalu Baratieriju in še „slavnišemu“ podpolkovniku Gallianu, hoteči izjaviti poklon in sočustvovanje deželnega zbora tržaškega italijanskim vojakom v Eritreji. To nalogo je prevzela „mularija“ na galeriji. — O tem — „dogodku“ piše današnji „Il Mattino“:

„ Sedaj, vpoštevši dejstvo, da bi na „onorevole“ Menelik, Makonnen, ras Alula in tovariše napravila jako malo utisa tako platoniška izjava, kakoršno so hoteli izzvati ras Spadoni, Ras . . . covich in tovariši, sodi naj občinstvo, v koliko je koristilo razpravljanju deželnih stvari, interesom mestne pokrajine, resnobnosti in dostojanstvu mestno-pokrajinskega zastopa, ono otročje postopanje dotičnih svetovalcev-poslancev, postopanje, ki je v nasprotju z vsemi načeli parlamentarizma.

Potem se bodo pa še pritoževali, ako se bodo v prestolnici pojavljali nekaki predsodki vselej, kadar pojde za kojo naših želj (in želj imamo precejšnje število) ter da bodo tržaško prebivalstvo (italijansko namreč) nazivljali še nadalje z zaničljivim prilmkom „Katzelmacher“; čudili se bodemo konečno, ako se jutri zaženó vsi časopisi raznih slovanskih strank na Trst, nazvavši ga iredentistiškega ter bodo zahtevali strogih meril, da bodo tako gonili vodo na svoj mlin?!

Ni kaj reči k temu! Onorevoli „Ras“ uganajo zares izbornu protitržaško politiko in zato bodemo te ljudi vsikdar pobijali, ker smo osvedočeni, da za nami stojé vsi dobro misleči Tržčani in teh je več, nego mislijo ti gospodje!*

Dobro je povedal to pot „Il Mattino“, samo to nam ne ugaja, da se „Mattino“ toliko boji ostre sodbe slovanskih listov, kar utegne vzbuditi domnevanje, kakor da imenovanemu listu ni bilo toliko do protesta proti takim, ne otročjim, ampak nedopustnim demonstracijam, nego da ga je mučila bolj skrb, da bi taki dogodki mogli škodovati — „italijanskemu značaju“ Trsta in pa sedanjemu zistemu v naši mestni palači.

Lov na volilce. Po dolgi in hudi borbi proti mestni oblasti dobe vendar Gropajci in Padričani svojo osnovno šolo, seveda slovenskim učnim jezikom. Mnogo prošenj, mnogo truda, mnogo poti, mnogo denarnih žrtev od strani prizadetih vaščanov in mnogo priporočil se strani naših slovanskih zastopnikov je trebalo, predno se je vlada odločila za to, da je dala mestni oblasti ukaz, naj vendar poskrbi za kulturne potrebe svojih občinov v omenjenih dveh vaseh. Jasno je torej, da so v tem slučaju slednjič zmagali Gropajci in Padričani in je podlegel mestni zastop, in je jasno kot beli dan, da mesto zasnuje šolo za vasi, omenjeni že parkrat, le zato, ker mora in dotični občani dobé šolo ne s pomočjo ali pa dobri volji, ampak **ukljub** mestni oblasti. To je gola in naga resnica. Zato pa res ne vemo, kako bi označili postopanje poznanega „tudiokoličanskega“ poslanca, ki je rekel neki deputaciji iz rečenih vasij — kakor nam poročajo iz Padriča: „Sedaj pa vam mesto res napravi šolo, seveda le pod tem pogojem, ako se dobro obnesete pri prihodnjih volitvah.“

Torej za to, da je vsled trdovratnosti mestne oblasti trebalo toliko naporov in se je stvar ugodno rešila še le po strogem ukazu cesarskih oblastij, za to naj bi Padričani in Gropajci še posebno nagradili pri volitvah one, ki so jim delali ovire!! Padričani in Gropajci! Ali hočete biti res tako slepi in tudi nehvaležni?

Niti največi vaš in resnični dobitnik ne

more zahtevati od vas, da bi mu ob volitvah odajali glasove proti svoji krvi in svojim gospodarskim, politiskim in narodnim koristim, torej proti samim sebi, kamo-li, da bi smeli kaj takega zahtevati ljudje, ki vam nočejo dobrega in ki vrše svojo dolžnost do vas še le potem, kadar morajo! Res, drznost ne more segati dalje, kakor če kdo, ki mi ni bil nikdar naklonjen, še zahteva nazadnje najvzvišenejših dokazov hvaležnosti, to je zaupanja pri volitvah. Zapomnite si torej Padričani in Gropajci: ne mestni oblasti, ampak posamičnim šolskim organom ces. kr. vlade in pa neumornemu poslancu Nabergoju — ta se je neumorno potezal za vas — se imate zahvaliti na ugodnem rešenju vašega šolskega vprašanja!! Ako pa vam laška gospōda govore drugače, je to le grda zvijača — drzen lov na volilce poznanih posilidobrotnikov! Kot možje, ki veste, kaj delate in ki se zavedate svojih koristi in svoje dolžnosti, boste menda zaupali svojim pravim, v sto in sto slučajih izkušenim dobitnikom. Ne oni mi je prijatelj, ki stori kaj za-me, kadar mora, ampak oni, ki mi pomaga, ker mu tako veleva blago, sočutstvujoče, ljubeče bratsko srce! Okoličani! veliko borb smo že prebili na tem našem ozemlju, včasih dobrim, včasih slabim vspehom. Sreča nam ni vsikdar kazala priznane lica v naših narodnih in volilnih borbah, ali toliko smo vendar dosegli vzlic nejednakosti v orožju in v sredstvih, da smo še tu! In sedaj pa, ko so žarki spoznanja in pravice jeli prodirati temne oblake na našem obzorju, sedaj, ko kažejo vsa znamenja, da je jela temneti zvezda naših starih nasprotnikov, sedaj, ko so menda tudi velmožni gospodje na Dunaju jeli obračati svoje oko doli do naše pokrajine, sedaj, ko smo menda pretrpeli najhujše: sedaj naj bi séli na limanico, zvito nastavljeno od posilidobrotnikov, sedaj naj bi sami se svojimi glasovi pomagali daljšati obstanek gospodstvu ljudij, ki so vsikdar mislili le nase in ki se spominjajo nas le tedaj, kadar se hočejo doteknuti ali naših gmotnih ali pa duševnih koristi! Volitve v mestni zastop, oziroma deželni zbor tržaški že mečejo svojo senco na pot pred nas; nasprotniki so že zapričeli lov na volilce in se sklicujejo pri tem celó na take dogodke, o katerih bi pač modro molčali, ako ne bi računali na nezavednost in nevednost jednega dela okoličanov. Oni vedó pač, da izvestnim vrstam okoličanov natevijo lahko vsako še toli gorostasno pravljico, ne da bi se jim bilo bati, da bi kdo zmajal z glavo v znamenje, da ne verjame. Tako bi hoteli, da bi se jim klanjali tudi Padričani in Gropajci sedaj, ko dobe poslednji šolo proti volji mestne gospōde! Mi pa se nadejamo, da imenovani vaščani dokažejo gosp di ravno ob prihodnjih volitvah, da kot zavedni in umni možje vedo, kje so jim resnični in ne navidezni prijatelji in da dokažejo, da tako drzen lov na volilce nima pričakovati vpehov med poštenimi okoličani.

Še nekaj o „otročarji“. Kakor smo sporočili v današnjem zjutranjem izdanju, prijavil je tukajšnji poluslužbeni italijanski list v včerajšnji svoji številki, da je nekdo zamazal podobo Nj. Velič. našega cesarja, visečo v neki šolski sobi tukajšnje občinske više realke. Ravnateljstvo te šole doposlalo je omenjenemu listu „popravek“ na podlagi tiskovnega zakona, v katerem isto ravnateljstvo trdi, da ni res, da bi bil kdo zamazal podobo Nj. Veličanstva cesarja, visečo v neki šolski sobi občinske više realke. No, uredništvo istega lista je poizvedelo, da res ni nihče zamazal pobobe Nj. Velič., visečo v neki šolski sobi, ker v tem „patrijotiškem“ šolskem zavodu podob Nj. Vel. menda niti ni, pač pa je nekdo zamazal podobo cesarjevo, katero je bil nekdo obesil v temen kot hodnika v istem šolskem poslopju! Ako stoji stvar res takó, kakor izjavlja že večkrat omenjeni poluslužbeni list „Il Mattino“, potem pač lahko rečemo, da ravnateljstvo občinske više realke tržaške s svojim „popravkom“ te — umazane stvari ne le nikakor ni opralo, ampak da jo je zamazalo še bolj!

Nov zdravnik. Dr. Feliks Bernardi dobil je dovoljenje, da sme vršiti v Trstu zdravniško prakso.

Razpisani doti. Iz ustanove „Cesarica Elizabeta“ (ustanova barona Ambroža Rallija iz leta 1876.) razpisani sti dve doti po 520 gl. za dve

ubožni nevesti katoliške vere in delavskega stanu, pristojni v Trst ali njega okolico. Doti oddaje tukajšnje namestništvo na god naše cesarice (dné 24. aprila t. l.), toda denar se izplača še-le po poroki. Prositeljice morajo uložiti svojo pismo o prošnji do 1. marca t. l. pri tukajšnjem namestnistvu ter morajo dokazati v prilogah: 1.) da sta oba zaročenca katoliške vere, da zaročnik ni prekoračil svoje 35. leto, nevesta pa ne še 30., ter da sta oba zdrava. — 2.) Da oba stanujeta najmanj jedno leto dnij v mestu Trstu ali v njega okolici. — 3.) Da sta oba (ženin in nevesta) dobrega moralnega ponašanja, da že imata ali čobita kjo kmetijo, ali pa da se bavita s kakšnem drugim delom, katero jim omogoči, da bi mogla vzdržavati obitelj. — 4.) Konečno morata se obvezati, da se poročita še tekom tega leta.

Najden in darovan zaklad družbi sv. Cirila in Metoda. Gospici Mimici S. v Senožečah. Poslane znamke so nekaj vredne, prodajo se, kadar pride kaj več skupaj. Vi ste prva in žalibože dosedaj edina, ki je v zmislu Edinosti od 17. grudnia p. l. kaj nabrala in odposlala!

Tržaški Nemci, ali bolje rečeno: v Trstu bivajoči Nemci, slavili so 25letnico zjedinenja nemške države — z jedačo in pijačo. Priredili so namreč banket v restavraciji „Al Giardinetto“ na Acquedotto. Ta banket bil je seveda bolj udeležnikom v prid, nego pa materi Germaniji in pa „rajhu“. Prvo napitnico je izustil tukajšnji nemški podkonzul na Nj. Vel. našega cesarja, potem so napili in pili („nach altdeutscher Sitte“) nemškemu cesarju in pa Bismarcku v čast. Poslednjemu kot osnovelemu in očetu zjedinenja Nemčije, odposlali so brzojavko, v kateri so mu tržaški Germani izjavili svojo hvaležnost in udanost. Še-le naslednjega jutra razšla se je vesela družba, kajti: „Die alten Germanen tranken immer noch Ein's, bevor sie gingen“. In po tem načelu bil je s to slavnostjo menda najzadovoljnejši — gostilničar.

Z Nabrežine nam pišejo: Dne 12. t. m. priredila je tukajšnja podružnica tržaškega veteranskega društva koncert in plesno zabavo. Pevske točke je vršilo iz prijaznosti vrlo pevsko društvo „Nabrežina“. Izrečena bodi topla zahvala slavnemu pevskega društvu, ki je se svojimi izbornimi močmi pripomoglo, da se je veselica vršila v polno zadovoljnost občinstva in v najlepšem redu.

Veteranskemu društvu pa bodi ta veselica v spodbujajo, da priredi še takih zabav, koje vzbujajo medsebojno ljubezen in vtrjujejo prijateljstvo.

Pri občnem zboru bralnega in pevskega društva „Slavec“ v Ricmanjeh, ki se je vršil dne 12. januarja t. l., bilo je izvoljeno to-le načelstvo: Predsednik Lovrenc Kuret hšt. 16 v Logu, podpredsednik Jožef Kuret hšt. 3. tajnikom Martin Kuret hšt. 102., blagajnikom Jakob Žuljan hšt. 138., vsi iz Ricmanj. Odborniki Jožef Kuret hšt. 19., Andrej Kuret hšt. 16., oba iz Ricmanj in Jakob Kuret hšt. 6 v Logu.

Samomora. Minolo soboto zjutraj ustrelil se je tik malega pristanišča „Čedas“, nahajajočega se med Barkovljami in Miramarom, 45letni inženir Fibert dr. Basarig z Reke. Mož je bil stopil na kraj tamošnjega malega pomola in si sprožil hitec iz revolverja v desno senco. Padel je v morje, a kljubu temu, da so slučajno tam blizu prisotni ljudje nesrečneža urno spravili na kopno, ni mu bilo več pomoči. — Predvčerajšnjem popoldne zavalda si je s karbolno kislino 20letni Gino Mortera, stanujoči v ulici Acquedotto hšt. 10., sin lastnika tiskarne Morterra. Prizadevanje zdravnika z zdravniške postaje bilo je brezuspešno, ni mogel rešiti mladeniča rane smrti. Pravijo, da je vzrok temu samomoru iskati v nesrečni ljubezni.

Poskušen samomor. Baš o predpustni dobi vsako leto skoro ne mine dan, da ne bi se kdo samovoljno preselil na „drugi svet“, ali pa vsaj poskusil nastopiti pot v večnost. Včeraj se je hotela usmrtiti zavoljo „nesrečne ljubezni“ 25letna zasebnica Ana Kahn, stanujoča v ulici Maiolica hšt. 2. Iskala je smrt v ogljenem kisleniku, ki se je razvijal iz zarečnega oglja, koje si je bila postavila v sobo. Smrad je opozoril sosede na naklep Kahnove. Pozvali so zdravnika z zdravniške postaje, ki je odklonil vso nevarnost za življenje Anke; ker pa je bila ista zelo razburjena, poslal jo je v bolnišnico.

Kužne bolezni v Trstu. V tednu od 11. do 18. t. m. bilo je prijavljenih v tržaški občini 5

slučajev škrlatice, 32 sl. davice (prejšnji teden bilo je 30 slučajev) in 1 sl. legarja. Umrlo je 6 otrok za davico in 1 za škrlatice.

Nastreljen tat. 30letni kmet Fran Sandalj iz Bresta pri Boljunu ukradel je predvčerajšnjem v domačem občinskem gozdu par butar drv. Pri tem ga je zasačil poljski čuvaj. Le-ta je ukazal Sandalju, da naj odloži svoje breme, kmet pa je hotel pobegniti. Čuvaj je ustrelil za njim. Kroglja je zadela Sandolja v desno ramo. Ker je rana teške nravi, pripeljali so nastreljenega kmeta včeraj v tukajšnje bolnišnico.

Povišana kazen. V poslednjem zasedanju tržaškega porotnega sodišča bila je, kakor smo sporočili, tudi razprava proti težaku Ivanu Pikjariču in mesarju Henriku Tapazinu, obtoženima, da sta umorila dne 1. maja m. l. 17letnega Ivana Brezigerja. Na podlagi izreka porotnikov je sodišče Tapazina rešilo obtožbe. Ivana Pikjariča pa je obsodilo na tri leta ječe. Pikjarič je proti tej obsodbi uložil oток na tržaško prizivno sodišče, katero pa je utok zavrglo ter povišalo Pikjariču kazen od 3 na 4 leta ječe.

Slepar, ki se sam prijavlja policiji. Sinoč ob 11. uri se je policijske u nadzorništvo v zgradbi policij. ravnateljstva prijavil bivši trgovski pomočnik Marko Löwist (Žid?) iz Kraljevega Gradca na Češkem. Povedal je, da ga že od leta 1893. išče tamošnje sodišče zaradi ponarejanja menjic (par tisoč goldinarjev). Izjavil je tudi, da ja prepotoval že pol sveta, sedaj si pa želi zaslužene kazni, ker mu vest ne daje miru (?). Mož brzkone nima več denarja.

Sodnijsko. V petek bila je pred tukajšnjim deželnim sodiščem razprava tadi proti pekovskim pomočnikom: 20letnemu Angelu Mozetiču iz Vrtojbe, 27letnemu Josipu Brunatu iz Fare in 22letnemu Josipu Gregoruttiju iz Trsta, obtoženim tatvine. Posestnik Jurij Caharija v Nabrežini je bil namreč minolo jesen opazil, da mu nekdo krađe grozdje iz vinogradov, toda tatov ni mogel zaslediti. Omenjeni trije pekovski pomočniki bili so v službi pri peku Mahajlu Pertotu v Nabrežini. Pek jih je ovadil orožnikom, da oni krađejo grozdje. Sodišče je spoznalo Mozetiča in Gregoruttija krivima tatvine, Brunata pa sokrivega. Mozetič je dobil 6 mesecev, Gregorutti 4 mesece in Brunat 3 mesece teške ječe.

Bivši mehanik, potem težak, sedaj postopač Angelj Rocco, 39leten mož, rodom iz Trsta, ukradel je dné 14. decembra min. leta na mestnem magistratu ogletovalcu mrtvih dr. Fondi njegovo zimsko suknjo, visečo v pisarni, v koji ni bilo žive duše. Na stopnicah srečal je tatú nek mestni stražar ter mu odvzel ukradeno suknjo. Takoj potem je isti Rocco ukradel v ulici Malcanton stoječi voziček, katerega je hotel prodati žganjarju Romanelliju na trgu Negozianti. Toda tam so ga prijeli. Pri včerajšnji razpravi pred tukajšnjim sodiščem dobil je Rocco zaradi hudodelstva poskušene tatvine tri mesece ječe. Sodišče je zajedno dovolilo, da pride Rocco po prestani kazni pod posebno policijsko nadzorstvo.

Policijsko. 22letnega pekovskega pomočnika Urha Arha iz Litije so prijeli predvčerajšnjem v njegovem stanovanju, ulica Madonnina hšt. 8 in ga zaprli, ker je bil pred dvema letoma ukradel nekoliko orodja peku Alojziju Zennerju na Reki. — 53letnega čevljarja Jerneja Trevisana iz Gorice so zaprli, ker se je predvčerajšnjem šetal po senenem trgu dasi je bil že izgnan iz Trsta. — Zaprli so par ponočnih kričačev in dva postopača. — Policiji so prijavili včeraj tri manjše tatvine.

Najnovejše vesti.

Poreč 21. Današnja seja je bila razmierno mirna. Pri dotični razpravi izjavil je dr. M. Trinajstić, da bode manjšina glasovala za to, da se Porto Rose proglasi javnim zdraviliščem; z ozirom na gospodarsko vprašanje je govoril posl. Kozulić proti zdraviliškim pristojbinam. Laginja je govoril za vseobče preustrojenje občin in je predsednik odbil pismeni predlog. Prihodnja seja bode v četrtek.

Gorica 21. Včeraj naj bi bil pričel pouk v „novi“ (!) slovenski šoli. Učitelji so čakali, toda otrok ni bilo v staro, bivšo vojašnico. Naj nam dajo pošteno šolsko poslopje v mestu!

Madrid 21. General Weyler je odpotoval v Barcelono. (Kakor smo omenili v današnjem zjutranjem izdanju, imenovalo je špansko vojno ministerstvo generala Weylerja poveljnikom na Kubi

na m esto nesposobnega maršala Martinez Camosa. Ured.)

Pretorija 21. Veči dal političkih jetnikov stavili so na svobodo proti jamčevini.

Peterburg 21. V mestu Jekaterinoslavu nastal je ogenj v gledališču med predstavo. Gledališče je pogorelo do tal. Doslej so izkopali iz ruševin 49 mrličev.

London 21. „Times“ javljajo iz Kapstadta: Jameson in njegovi ujeti pristaši odpotovali so pod dobrim varstvom v Natal.

London 29. Admiral Scott javlja vojnemu uradu: Dne 17. t. m. ob 1. pop. zasedli smo mesto Kumassi, ne da bi bila bitka. (Kumassi, ali Coomassie je glavno mesto države zamorskega plemena Ašanti, živečega ob zapadni, takozvani „zlati“ obali Afrike. Angleži so že leta 1893. poskusili zasedeti to državo, toda Ašanti so jih strašno porazili. Februvarja meseca leta 1874. vrnili so se Angleži s primerno vojsko, užgali mesto Kumassi, ki je takrat štelo okolo 60.000 prebivalcev, opustošili okolico ter ostavili Afriko. Ured.)

Praga 21. Pšenice za jesen 7.15 7.16 Pšenica za spomlad 1896 6.98 — do 6.99. Oves za jesen — — — — — Rž za spomlad 6.84 6.86 Koruza za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.41—4.43

Pšenice nove od 75 kil. f. 7.05—7.10 od 70 kil. f. 7.10—7.20. od 80 kil. f. 7.15—7.25 od 81 kil. f. 7.05—7.35. od 82 kil. for. 7.35—7.40. — letonov 5.60—8.25 prosa 5.40—5.75.

Pšenica stalna prodaja 35000 mt. st., 2¹/₂ nč. dražje. Vse druge vrsti žita nespremenjene. Vreme: milo.

Praga. Nemotorni sladkor f. 14.30. —, za maj 14.75. Oktober-december, 13.80 jako stalno.

Praga. Centrifugal nove, postavljene v Trst v ceno vred odpošiljatev precej f. 31.50. Con casati 32.25—32.50 Čistovni 33.25—33.50 V glavah (sodih) 33.50 34. — jako stalno

Havre. Kava Santos good average za januar 88.75, za maj 84. —

Hamburg. Santos good average za januar 69.25 za mare 70. — za maj 68.75.

Dunajska borza 21. januarja 1896

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.65	100.55
„ „ v srebru	100.95	101.05
Avstrijska renta v zlatu	122.45	122.60
„ „ v kronah	100.40	100.40
Kreditne akcije	86.25	86.50
London 10 let.	121.55	121.50
Napoleoni	9.63	9.62 ¹ / ₂
20 mark	11.87	11.87
100 italj. lir	44.30	44.22 ¹ / ₂

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar, dobiva se v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljave izvrjuje neutegoma.

Josip Pizzarello

mehanic
izvrjuje vsakoršne poprave kraljnih strojev in dvokoles. Prodaja nove in rabljene kraljine stroje in dvokolesa.
Via Madonna del mare šte. 4, ulokd via Fontanone, vatrie 2. h. t.

Teodor Slabanja

srebar V GORICI (Görz) ulica Morelli 17 se priporoča preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: **monštranc, kelihov, itd. itd.** po najnižji ceni v največjih in lepah odlikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebitim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji predastih pa n. gospodov naročnikov prav ugoda plačelni pogoji stavlili. Ilustrovani cenik franco.

Posilja vsako blago dobro spravljeno in poštino franco! 2-24

„Tržaška Hranilnica“

(Cassa di Risparmio Triestina)

Sprejemlje denarne uloge v bankovcili od 50 nč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10. 12. ure opoldne. Obresti na knjižico 3¹/₂%

Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoldne. Zneske do 100 gld. precej, preko 100 do 1000 mora se odpozdovati 3 dni in zneske preko 1000 gld pa 5 dni.

Eskomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3¹/₂%

Posujuje na drž. papirje avstro-ogerske do 1000 gld po 4¹/₂%

Višje zneske od 1000 do 5000 gld po 5¹/₂%

Daje denar proti vknjiženju na posesti v Trstu. Obresti po dogovoru 2-24

Trst, dne 5. maja 1894.